

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-2100
Konu : Soru Önergeleri

09 Mayıs 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/04/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59105 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Hatay Milletvekili Mehmet Ali EDİBOĞLU'na ait 7/5783, Gaziantep Milletvekili Ali SERİNDAG'a ait 7/5784, Kayseri Milletvekili Yusuf HALAÇOĞLU'na ait 7/5785, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/5786, 7/5787, 7/5788 ve 7/5789, Kastamonu Milletvekili Emin ÇINAR'a ait 7/5790, Adana Milletvekili Muharrem VARLI'ya ait 7/5791, Trabzon Milletvekili Mehmet Volkan CANALIOĞLU'na ait 7/5792 ve 7/5796, Bitlis Milletvekili Hüsamettin ZENDERLIOĞLU'na ait 7/5793 ve 7/5798, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'a ait 7/5794 ve 7/5795, Çanakkale Milletvekili Ali SARIBAŞ'a ait 7/5797 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş

7/5783, 7/5784, 7/5785,
7/5786, 7/5787, 7/5788,
7/5789, 7/5790, 7/5791,
7/5792, 7/5793, 7/5794,
7/5795, 7/5796, 7/5797,
7/5798 (28 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Muharrem VARLI
Adana Milletvekili
Esas No :7/5791

Tarımsal üretimin gerçekleşmesi için toprağın işlenmesi, ekilmesi, sulanması ve gübrenmesi gibi faaliyetlere ihtiyaç vardır. Tarımsal faaliyetler konusunda Dünyadaki rakiplerine göre üretim girdi maliyetlerinin (mazot, gübre, tohum vs) altında ciddi ölçüde ezilen üreticilerimiz, en önemli girdi maliyeti olan gübrenin tam kullanım döneminde hiçbir ekonomik kritere uymayacak oranlarla artan fiyatları ile karşılaşmaktadır. Bu artışlar yıldan yıla artarak devam etmektedir. Gübre fiyatlarında geçtiğimiz yıl yüzde 55 ila yüzde 90'lara varan yüksek artışlar üretici kesimi tedirgin etmiş ve yüksek zamlardan dolayı gübreden kaçışa, bu durum da ciddi verim kayıplarına neden olmuştur. Bu bilgiler çerçevesinde;

SORU 1) Anılan gübrelerde son aylarda yaşanan ve çiftçilerimizi ciddi derecede mağdur eden fiyat artışlarının engellenmesi konusunda Bakanlık olarak hangi çalışmaları yaptınız?

SORU 2) Gübre üreticisi ve ithalatçısı firma veya kuruluşlara yönelik olarak, bu artışın nedenleri konusunda bir görüşmeniz olmuş mudur? Bu fiyat artışlarının geri çekilmesi konusunda firmalara bir yaptırımınız olacak mıdır?

SORU 3) Üretimin en önemli girdilerinden olan gübre fiyatlarında özellikle ekim dönemlerinde yaşanan artışlarla ilgili olarak ne gibi önlemler alınacak veya hangi çalışmalar yapılacaktır?

SORU 4) Türkiye'de bitkisel üretimdeki verim düşüklüğünün en önemli sebeplerinden birinin yeterli miktarda gübre kullanılmaması olduğunu iddiaları doğru mudur?

SORU 5) Bu konuda son yıllarda araştırma yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi sonuçlara ulaşılmıştır? Bu sonuçlar kamuoyu ve çiftçilerimiz ile nasıl paylaşılmıştır?

SORU 6) Gübrenin bitkisel üretimde üretimi artırıcı etkisi nasıldır?

SORU 7) 2002 yılından itibaren yıllar itibariyle ürün maliyetlerinde gübrenin masraf oranı nasıl oluşmuştur?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Ülkemizde kimyevi gübre fiyatları, dünya gübre fiyatları, hammadde maliyetleri ile döviz kuruna göre serbest piyasa koşullarında belirlenmektedir. Dünya gübre fiyatları ise arz talep dengesi içerisinde oluşmaktadır. Bu denge talep yönünde bozulduğunda Dünyada gübre fiyatlarında artış görülmekte ve bu artış ülkemize de yansımaktadır. Ayrıca, gübre üretiminde %80'lik oranla temel girdi durumunda olan doğalgaz ve fosfat kayası gibi hammaddelerin temini yurtdışı piyasalardan sağlanabilmektedir.

Ülkemizde en çok kullanılan 6 çeşit gübrenin (%21 Amonyum Sülfat, %26 CAN, %33 Amonyum Nitrat, ÜRE, DAP ve 20.20.0) son üç yıllık dönemdeki fiyatları; %29 ile %97 oranında artarken, aynı dönemde Dünya gübre ve hammadde fiyatları %79 ile %125 oranında artış göstermiştir. Ülkemizdeki gübre fiyat artışı Dünya gübre fiyat artışının altında kalmıştır.

Ülkemizin 2008 yılı gübre üretimi 2,9 Milyon ton olarak gerçekleşmiş iken, 2011 yılı sonunda %30 artışla yaklaşık 3,8 Milyon tona ulaşmıştır.

Gübre ithalatımız son 3 yıllık dönemde %25 oranında azalırken, gübre ihracatımız ise %146 oranında artmıştır.

Bakanlığımızca, gübre desteği 2005 yılında ilk kez doğrudan çiftçiye ödenmeye başlamış olup, 2005-2012 döneminde 3 milyar 478 milyon TL gübre destekleme ödemesi yapılarak çiftçimizin gübre maliyetinin ortalama %15'i karşılanmıştır. 2012 yılı için yapılacak gübre destekleme ödemesi birim tutarı ortalama % 5,3 oranında artırılmıştır.

Bakanlığımızca, topraklarımızda sürdürülebilir tarımı devam ettirmek, aşırı gübre kullanımından kaynaklanan kirlenmeyi önlemek, gübrenin maliyetini azaltmak ve toprak analizine dayalı gübre kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla 2009 yılında uygulamaya konulan uygun gübre kullanımı için toprak analizi uygulaması ile bilinçsiz ve aşırı gübre uygulamasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup, gübre desteğinde 50 dekar ve daha büyük araziler için toprak analizi yaptırma şartı getirilmiştir. 2005 yılından bugüne toplam 256 Milyon TL toprak analizi desteği ödemesi yapılmıştır.